

Hajnal tündéres története.

Irta Nagy József. 1875.

Második közlemény.

- Meg szólalt most Hajnal kedves király leány
Hisz én nem ígéztem olyan hamar meg tán
Ne rettenjen tőllem nem vagyok kísértett
380. Hogy én meg kísértsek ily gyönyörű lelket.
Most a király lány is önmagához tére
'S hogy olyan gyáva let engedelmet kére
Azt mondá hogy önön szemeinek nem hit
Valóságos lidérczet gondolt járni itt.
385. Mondá bátor vitéz hogy jöhettél ide
A híhetetlenség végtelenségibe
Nem járt itten ember soha é világon
Szívem ketté hasad majd a te kínodon.
Mond Hajnal te nefélj több vitan is jártam
390. Mióta az alsó világra le száltam
Olyat csak nem látok mít ne láttam volna
Aztán ha látok is mít tehetek rolla.
Csak csinálj te nekem hamar de szaporán
Égy kis kőmén levest borod leszen talán
395. Ha égszer már ettem 's égy kicsit pihenek
Jőjön bár a sárkán még attol sem félek.
Szavait Hajnal alig hogy el mondta
A bort meg a levest a szép leány hozta
Jól evet jól pihent még csak égy van hátra
400. Most megint ember kel ám a malom gátra.
Mert itt kilentz fejú sárkán a vőlegén
Ez is mint a másik nem gyenge hát kemén,
Haza dobja ez is nehéz buzogányát,
Ezt is vissza sujtja Hajnal mint a társát.
405. Ez is nagy kullogva mint a más el jöve
De e még hétszerte tán dűhőseb leve
Mormog a tajtéktol nem látszik Szájai
Mint a medvebocsnak tépegnek lábái.
Mond! — te élhetetlen csak égy fejú ember
410. Mingyárt szét lész törve mint az ázzott kender
Gyere csak közelebb hogy tapasszalak meg

- Kopó kutyáimmal tested étessem meg.
 Össze futnak ketten mint vad kan s egy liba
 Most kerül a dolog igazi bírokra
415. Kilentz fejű sárkán Hajnalt hogy meg fogta
 A földre bé felé nyakig belé csapta.
 Látja Hajnal hogy a több a tréfánál
 Ki szökik a földből meg áll a sárkánál
 Rajta kap 's ugy földbe vágja az öreget
420. Mint hajdon nagy apám a fűszfa czüveket.
 Míg a sárkán teste a földben heverne
 Addig ő is kezét a-kardjára tette
 Elvágá a sárkán kilentz águ fejét
 Ugy hevert előtte mint a ganén a szemét.
425. Itt is már kívívá el kezdett munkáját
 El hagyá a szép lányt meg a sárkán várát
 Bucsut vón onnat is csak hamar utra kél
 A harmadik lányért volt szíve hideg tél,
 Gondolta magába ha azt meg találok
430. Meg lesz akkor nékem minden boldogságom
 Nála nélkül immár nem lehet vígságom
 Vagy meghalok érte vagy meg szabadítom.
 Híszén e két vítát bátyáimért tettem
 De hát én magamrol el is felejtkeztem
435. Nem, nem hagyok békét mind addig járkállok
 Valamig szerelmem te reád találok.
 Ment ő csak borongolt setét éjeken át
 Sokszor majd nem bírta szívbéli bánatját
 Sokszor kiereszté szájából panasszát
440. Míg egyszer szemei látának egy csudát.
 Zöld erdőbe juta Czitrus fák közébe
 Kinek minden ágán szolt egy fülemüle
 Bájolo notájok szépen hangicsállá
 Kéj 's gyönyört élvezet a ki ezt halhatta.
445. Bennebb virágzának a Pünköst rozsái
 Május viráginak nyílo bimbocskái
 Szerelem virági kedves nefelejcssek
 Liliom meg Zefir 's bogláros szép kincsek.
 Tovább a mezőbe zöld selyem fű szálak
450. A zöld fű szálak közt arany fűj tojások
 Arany tollu fátzán repkedte a mezőt
 Arany szőrű őzek ették a legelőt.
 A mező közepén az arany vár állott
 Melyik mint karika arany sorkon forgot
455. Ebben volt a király leg kisebbik lánya
 Hajnal vitézüinknek szerelmes bálványa.
 Ebben volt nagy kedve hogy belé juthasson
 Szerelmes kincsével bár kettőt szólhasson
 Sok fáradságának meg lenne gyífmólce
460. Ha mást nem! — egy csokot rá nyomna kedvesse.
 De amig magában ő így teprenkednék

- Bent az aranyvárban bús nóta hang hangzék
 Bús mint a gerlitze bánatos nyögése
 Mint a hab léánynak éji éneklése
465. E szívet bájoló de szomorú notán
 A vad tigrisnek is szive hasadna tán
 Azt mondja magába tovább nem halgatom
 Szívem királynéját én meg vigasztalom.
 Egyet ugrik avval benn vala a várba
470. A gyönyörű léány szomorú lakjába
 Felkiált szép kincsem ne légy már szomorú
 Életed fellege nem lesz többé ború.
 Azért jöttem ide innét ki váltsalak
 Vad hiénnák között lakni ne haggyalak
475. Inkább a világot döntöm semmiségbe.
 Hogy sem tégedet el haggyalak kécségbe.
 A gyönyörű léány ki egy diványon ült
 A Hajnal beszédin mingyárt félodalt dült
 Fél holtá ájulva oly Szendén hevere
480. Mint a vénus szobra Diánna tükribe.
 Gesztenye szín haja vállait boritva
 Eper szín ajaka össze volt szoritva
 Rozsát nyilló orcza hó fejeére válva
 Igéző szemei fel voltak fordulva.
485. Bátorítja Hajnal jöjj magadhoz lelkem
 Gyémántos bokkrétám kedves nefelejcssem
 Diánnáktól maradt virágos bokkrétám
 Még édes anyád is tündér lehetet tán.
 Kökény szemeiddel tekints Hajnalodra
490. Had nyomjak egy csókot piros ajakidra
 Karcsu derekadat kelly fel megölelem
 Ho feje nyakadra a szivárványt kötöm.
 Magához tér a lány s látja a szép urfit
 Ki nyitja nehezen igéző szemeit
495. Eperszin ajakát szóra varácsolja
 Minden szava égy égy czepele polka vala.
 Hát te bátor fiu hazámbeli vitéz
 Hogy lehetsz ily deli ha fejedbe nincs ész
 Hogy jöhettél ide mer ha nem álmodom
500. Veled a föld alatt itt ben találkozom.
 Ha álmodom pedig jeles álom lehet
 Mikor égy oly urfi azt mondja hogy szeret
 Oh de mind hasztalan nem hiszek szememnek
 Ilyen szörnyű csudák itten nem teremnek.
505. Ne haboz sokáig szívem király néja
 Mond Hajnal 's melléje ülle a dívánra
 Arról beszélgessünk hogy és míkép vagy te
 El jössz é? most velem kül világ vészibe.
 Mond a lány elmeenni hiszen kedvem volna
510. De a vad sor [!] engem attol elválaszta
 Itt kell el hervadnom ez átoknak várán

- Itt őriz engemet tizenkét fejű sárkán.
 Most is azért hull lád szememből a könnyem
 Te is meg fogsz halni itten s pedig könnyen
515. Lásd az óra már a tizenketőt járja
 Mingyárt buzogányát sárkán haza hánya.
 Alig hogy ki tudta e szokot mondani
 Nagy zurrogo morajt keztenek hallani
 Azonnal el jőve a nehéz buzogán
520. A vár kapuján be át az ablak jukán.
 Hajnal sem vár soká azt kezébe fogta
 A hol a sárkán volt még azontul dobta
 Ekkor a vad sárkán el ordította magát
 Bőgése szét dullá a várnak ablakat.
525. Megínt kézhez vette csunya buzogányát
 Gyors lépésbe szedte típegő lud lábát
 Haza ért 's kiáltja jere ki sogorom
 Mindgyárt a véredett földel fel itatom.
 Egy csepét sem késett a bátor levente
530. Fényes atzél kardját derekára kötötte
 Ősze futnak mint két Mexikoi bika
 Még trojánál sem volt mint most olyan csata.
 Melyik lett jobb vitéz aztot ne fürkézzük [!]
 Melyik kapott többet az hijába kérdezzük
535. De hogy a sárkán elaludt Hajnal él azt tudjuk
 Mert regénk tovább is csak rolla folytatjuk.
 Meg holt hát a sárkán agyon van az ütve
 A szép király léány meg vagyon már mentve
 Meg van a nagy öröm a fiatal párra
540. Valyon bátor vitéz mi lehet még hátra.
 Nos mond Hajnal, — kincsem lehetünk egymásé
 Nehéz békőidot leoldozám ugyé
 Fogadásomnak már eleget tettem
 Még égy van hátra menyünk honnan jöttem.
545. Elmegyek szívesen veled te jó vitéz
 A mit tudsz kívánni szivem mindenre kész
 Kész vagyok meghalni kész te veled élni
 Ha neked ugy tetszik feleséged lenni.
 Az a felít kincsem majd meg beszélgessük
550. Gyere 's két nénédet előbb fel keressük
 Mennyünk mert az idő ki van tűzve nékem
 A külső világon vár a két testvérem
 Megíndulnak ketten marad az arany vár
 Vándorlások olyan mint égy gerlitzé pár
555. Fel találják hamar a léány nényeit
 Már most négyen mennek az esztendő is itt.
 Kün a két jó testvér a fogadás szerént
 Egy kerek év mulva úregrnél van megínt
 Midőn a négy vándor az üreghez juta
560. Már a kötélén égy kosár bé eresztve vala.
 Égyik a más után a királyi lányok

- Meg látták csak hamar a külső világot
 Még csak Hajnal vala a juk alatt hátra
 Ő is kimenő volt a külső világra.
565. De égy sánta roka ki akkor ot jára
 Mikor fel ké ülni ép akkor meg látja
 Gondolja magába a rokát meg fogja
 Mert abba [!] időbe itt még nem volt roka.
 De a ravasz roka Hajnalt addig csalja
570. Míg egy kis erdőbe belé csalogatja
 Azonban hirtelen át bukkik a fején
 Lesz ép a világra mint hajnal oly legén.
 Szalad a jukalá felül a kosárba
 Kűn a két jó testvér a rokát ki huzza
575. De hogy mindenképpen olyan volt mint Hajnal
 Már nem is gondoltak semmiféle bajjal.
 Mennek Athénába a király már várja
 Párádéba fel öltözve minden katonája
 Jön a három deli vitéz 's három szép leánya
580. A mátkaság ünneplését esztendeig tartja.
 Hadjuk az örömet Athéna várába
 Menyünk vissza a föld alá ot maradt égy árva
 Sem reménység a Szívébe sem a király lánya
 Mendenektől el van hagyva a föld alá zárva.
585. Hijába a meg esküt testvér az erős fel tétel
 Meg rontá a sánta róka ravasz mesterséggel
 Hijába bizol az emberbe mert ot is megcsalnak
 Hol a család büneiből égy csepet sem tudnak.
 Hol az érdem híres bajnok a miért hiven küzdél
590. Hol van a szép király leány akit úgy szerettél
 Mesze mesze más világon ő is hervad csak mint te
 Mert ő a nagy ravaszsgot lehet ha meg szentette.
 De minden borunak hogy derüje vagyon
 Panaszát Hajnal is elhagyá és azon
595. Gondolkodik, — mere vegye az ő uttyát
 Tudja hogy már többé nem látja mátkáját.
 Menyen csak utazik hegyről halomra szál
 Kilentz egész napon soha meg sem is ál
 Vándorol oda bé, mere vitte lába
600. Mínt a ház tetőről el kergetet golya.
 A kilentzedik nap szinte estéjére
 Égy sőtét erdőnek vége felé ére
 Az erdő végibe volt egy kis háziko
 A kis házikoba lakott égy bácsíko.
605. Hajnal bé nyitotta a kis ház ajtaját
 Szerencsés estével köszönté a ház urát
 A jó öreg pedig fogadta illetén
 Hozott a szerencse kedves kicsid őtsém.
 Mert hogyha jól hallok emberi a szavad
610. Ugyan honnan hoztad ide hozzám magad
 Szememmel nem látok ezer esztendeje

- Azóta házamhoz nem járt még senki se.
De hát én jó öreg már mit is tagadjam
Én a szép eszemet szolgálatra adtam
615. Azért jövök hozzád szinte mint egy agár
Hogy lehetnék nálad legalább pakulár.
Jó lesz biz a fiam éppen helyén vagyon
Juhaim ugyis el szaporodtak nagyon
Ha egy esztendeig nállam szolgálhatnál
620. Te egy becsületes bérre számolhatnál.
A gazda és szolga hogy megszegődének
Mingyárt jó vacsoramellé le állének
A vacsora után hogy le fekvénének
Mint a téli legyek el szenderülének.
625. Jó reggelre kelve Hajnal a Pakulár
És az öreg apó a Juhok mellé áll
Mondja a jó öreg most a szolgájának
Halgasd meg jó fiam értelmét szavamnak.
Itt az én legelőm akkora nagy határ
630. Hogy azon meg férne tízenkét pakulár
De a határon túl vagyon még két mező
Ne hogy te oda meny ott meg útt a ménkő.
Akkor a Pakulár nyáját össze szedte
Bodza furujáját a kezébe vette
635. Mert a jó gazdája furuját is ada
Kivel ha úgy tetszik magát mulatgassa.
Hajnal a nyájával járja a legelőt
A legelő szélén meg látja a mezőt
Goldolja magába igaz a jóreg
640. Nekem megiltotta hogy oda ne menyek
De én hogy ne mennék hiszen ott job fű van
Hisz ha oda menyek ott hiszik meg nyájam
Aztán az én gazdám othon van meg vak is
Mit fog arról tudni ha én ott járok is.
645. Ezeket gondolva nyáját által hajtsa
A gyönyörű mezőt mind össze uszkálja
Nem is igen gondol se elé se hátra
Le fekszik hanyatág czipra subájára.
A mint ott heverész egy fél ora mulva
650. Jól lakot juhait meg zuhanni halja
Fel ül és a fejét amara fordítja
Hát egy tábor Farkas jövetelit lássa.
Elsőbben is a vad farkasok királya
Kialta Hajnalra hol a kurázsia
655. Hogy mertél bé jönni ide a mezőbe
Mingyárt a te tested leszen a bőrünkbe.
Kedves jó farkasok ne haragudjatok
De ha csakugyan hogy pardont nem adhattok
Az utolsó notám el fuhatom talán
660. Sírasson a nota mert úgy sincsen anyám.
Belé égyezének a farkasok tehát

- Hogy Hajnal huzza el utolsó notáját
 De amint a hajnal notája kezdődék
 A vad Farkasoknak kedvek kerekedék.
665. Kezdének táncolni amugy magyaroson
 Hajnal is csak huzta ügyesen szorgoson
 A farkasok ugy el tánczolák magokat
 Fáradtan mind földhöz verték a csontjokot.
 Hajnal sem tétováz sokat ide oda
170. Míngyárt hüvelyéből ki suvad jó kardja
 Mind el vágja a sok farkasnak a nyakát
 És égy farkas fővel haza hajtja nyáját.
 Hogy haza ért a főt a hiba [!] fel veté
 De a jo gazdája mingyárt kérdezgeté
675. Mít vettél fel fiam hallám hogy supogot
 Felelt Hajnal gazdám egy száraz csutakot.
 Majd ha eljő a tél jó lesz az a tüzre
 Azért haza hozám biz én a kezembe
 Az öreg hogy vak volt nem látta 's el hívé
680. A fejő vedreket a kezébe vevé.
 Már most a juhokat kezdték meg fejni
 De az öreg apo nem győzte csudálni
 A Juhoknak ugy meg szaporodot teje
 Nem volt az öregnek azis hová tegye.
685. Te fiam hol jártál kérdé a Juhokkal
 Enyi tejet soha nem hoztak magokkal
 Ne hogy tilosba meny ugyan szépen kérlek
 Ott marad a fogad a Juhok is vélléd.
 Hajnal legelteti minden nap juhait
690. Minden felé el jár soha se lát semmit,
 De égyyszer jóval tul farkasok mezején
 Meg lát egy szép mezőt egy zöld erdő szélén.
 El legelész ara ara szép mezőre
 Tiszta zöld selyemmel bé vont legelőre
695. De itt már a Juhok nem csak ettek 's jártak
 Örömdökbe tiszta Czepelpolkát jártak.
 Ő meg heverészve mint égy berszán bátya
 Réá gyujtott czifra makra pipájára
 A virsinai dohány füstöt ugy ereszté
700. Mint a vésuv hegye füstől az ég felé.
 Égyyszer a mint el volt az örömtől telve
 Ártatlan báranyi szókdicselésébe
 Hall szép leányi de Tündér notákat
 S láta maga körül Tündér leánykákot.
705. Hát a Tündér király szép Tündér Ilona
 Tizenkét Tündérrel magát hintáztattja
 Fekszik egy gyémántos szép arany bőcsőbe
 Arany fátzán tollu korona fejébe.
 Kisérték Ilonát a nímfa szúszei
710. Deánna és vénus szerelmes leányi
 Dalolták a kéj és báj szerelem notáját

- Még Dávid sem tudta ez ének kotáját.
 De Tündér Ilona az arany böcsöbe
 Látja mennyi juh van a selyem mezőbe
715. Szol a tündéreknek nézzetek csak szélyel
 Ki mert ide jönni 's miféle szeszélyel.
 A Tündérek pedig szaladnak azonnal
 Meg ragadják Hajnalt Tündéri marokkal
 Viszik a bölcsökhöz Ilona elébe
720. Kinek három állú Tegez¹ volt kezébe.
 Szol Tündér Ilona e miféle égy lény
 Még ilyen teremtményt soha se láttam én
 Hogy mersz te itt járni gyönyörű mezőmbe
 Látod most meg öllek jere csak előmbe.
725. Nem ijed meg ugyan hajnal a Pakulár
 Gondolá magába ha meg halok sem kár
 De gondolja még is csak meg próbállom
 Ha lehet ezeket meg meg tánczoltatom.
 Szol alázatosan felséges Asszonyom
730. Azért jöttem ide nem kapom halálom
 El bujdosot töllem sehol sem találom
 De már ha te meg őlsz akkor jól van dolgom.
 Tündéri felséged én csak égyre kérem
 Ebben furujában égy nótám van nékem
735. Enged meg hogy huzzam el még utoljára
 Hogy élve sirasson furujám notája.
 Meg enged Ilona Hajnal kezdi funi
 Brává [!] a Tündérek kezdenek tánczolni
 Ilona is ki mász az arany böcsöböl
740. Hogy ő is részt vegyen a szép keringöböl.
 De midön Ilona hattyu bábockái
 A gyönyörű csárdást kezdék figurálni
 A furuja hangja égy szerre el oszla
 A gyönyörű táncznak itt vége szakada.
745. Hajnal 's a tánczosok kezdenek busulni
 Kérdik hol lehetne olyan hangot kapni
 Mond hajnal azt hiszem nagy bajjal lehetne
 Hogy ha felségetek égyet meg tehetne.
 Mondják a Tündérek mi mindent meg teszünk
750. 'S ha neked ugy tetszik arany hangot veszünk
 Monda hajnal a hangot nem ugy lehet venni
 A leg nagyobb tölgy fát kel ezért le vágni.
 De hogy a Tündérek magokat ajánlák
 Csak hamar a nagy fát mingyárt le is vágák
755. Mond hajnal e fának a közepét it ni
 Két hasító szeggel meg kel hasítani.
 A nagy fa közepén már meg van hasítva
 A tündérek keze a hangot matatta
 Mond hajnal no itt kel a hangot keresni

¹ Tegez egy atzélvasból csinált három állú öls szer.

760. Ő pedig a szegeket kezdette kí verni.
A két hasító szeg hogy ki szabadulla
A Tündérek keze mind oda szorulla
Ezt várta Hajnal is égyet figurázva
Ki lelke van én vagyok ur a csárdába.
765. Kérik a Tündérek eresze el őket
Mert mind neki adják az ők sok kincseket
Hajnal meg is igéri hogy el bocsátja
De ám neki is van még égy kívánsága.
Nos monda Tündérek van égy öreg apám
770. Kinek ezer éve csepét se lát talán
Ha annak a szemét tí meg gyógyicsátok
Akkor az urlapot töllem meg kapjátok.
Mondnak a Tündérek hogy a kicsi munka
Van othon apádnál égy horgos kőkény fa
775. Ásd ki a kőkény fát ot vizet fogsz kapni
Mosd meg apád szemét megint jól fog látni.
Köszönöm Tündérek én meg próbálom
El megyek 's juhaim mingyárt haza hajtom
Tű csak itt várjatok a míg vissza jövök
780. Hogy ha vissza jöttem mindent megfizetek.
Hajnal ősze szedte gyönyörű csordáját
Elő vette kicsi Bodza furujáját
El játszotta rajta leg vigabb notáját
Ott hagyta örökre Tündérek határát.
785. Hogy ő a Juhokot az udvarra tette
Az ássot 's a kapát a vállára vette
Azonnal kiásta azt a vad kőkény fát
Hát igaz hogy víz van, meg meritte csiprát.
Azt a csiprot vízzel ő most elé hozta
790. A gazdája szemét aval jól meg mosta
Hát a vak nagy apo most éppen úgy látá
Mint égy hét esztendő's kicsi unokája.
It már az esztendő is ki vala telve
Gazda és a szolga örökre van kelve
795. Mond az öreg fiam maradj it még velem
Ha meg halok legyen itt tiéd mindenem.
Nem lehet jó gazdám teveled lakásom
Ámbár nehezemre esik el vállásom
De nekem menni kel nincsen tovább nyugtom
800. Mert én az életet erőssen meg untam.
Jól van kedves fiam hogy ha már menned kel
Legyen a teremtó minden lépéseddel
De még egy kérésem lehetne te hozzád
Ha öreg apádot te most meg halgatnád.
805. Égy öreg asszony van itten e világon
A ki kotel kilenczven oriás tojáson
Azt még csak pusztítsd el valahogy ha lehet
Azután békében el hagyhatsz engemet.
Édes jó öregem a mit csak tehetek

810. En itt te éretted de mindent meg teszek
 Menyünk ara felé hol a vén asszony van
 Hogy még utoljára azt is el pusztítsam.
 Aztán te ide bé ebbe a világba
 Csak egyedül lészesz mind Ádám magába
815. Valjon nem lenne é tanácsosab néked
 Ha az a vén asszony lenne feleséged.
 E világon nincs már neked ellenséged
 Sárkán, Tündér, farkas nem parancsol néked
 Ketten élhetnétek míg a kö meg lágyul
820. Hiszen tán te se vagy faragva bükkfából.
 Eddig is hogy tudtál Asszony nélkül élni
 Oh bár csak el tudnád azt nekem mesélni
 Hisz nállunk oda fenn ott a küil világon
 Még a majomnak is felesége vagyon.
825. Oh kedves jo ótsém édes jo testvérem
 Tán azt tudod nekem nem volt feleségem
 Hiszen nekem is volt ép a volt a káros
 Mert az az Asszouy volt ördöggel határos.
 Mert én magam hozzá akár hogy viselém
830. Egy szóval semmibe soha sem tetszedém
 Mind addig míg az Asszonyi Törvényszék
 Testem ide erre világra ítélék.
 Azota itt nyugalomba vagyok
 Asszony prokátort ide bé nem látok
835. Ezt az égyet is csak pusztítsd el
 Mert ha csak látom is vesznem kel.
 Hallá itt most hajnal az öreg szándékát
 Ösze szedte minden uti czakon pakját
 Mondá no jo öreg immár indulhatunk
840. A vén boszorkányal majd notát fuvatunk.
 Hogy meg érkezének a kotlo heljére
 Hajnal mint a vihar ugy lépik elébe
 'S mond te gitánerek szurtos maradéka
 Te vagy mint a csirke ki meg fogsz halni ma.
845. Azért ha kedved van magadot védheted
 Varázs szereidet most össze szedheted
 No szollj most vén kofa 's aval nyakon vágja
 'S az oriás tojasokat szélyel darabolja.
 Látja a vén kotlo varázsa mít sem ér
850. Térdeire borul szépen kegyelmet kér
 Monda te jo vitéz had meg az életem
 Egy varázs sipom van s azt neked fizetem
 Hol van hát az a sip ad elé szaporán
 Különben életed ki megy orod jukán
855. Azonnal a kotlo sipját elő vevé
 'S a Hajnal markába szépen belé tevé.
 Meg fuvintá hajnal most a kis sipocskát

(Vége következik.)